

успішний старт реформи, можна зробити висновок, що рівень життя населення, модернізація, прогрес та інші позитивні наслідки чекають нас у найближчому майбутньому.

Список використаних джерел

1. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20192_\(136\)/sep20192\(136\)_016_KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20192_(136)/sep20192(136)_016_KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf)
2. Децентралізація дає економічне зростання громад і регіонів. В кінцевому результаті виграє кожен громадянин. URL : <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1964>
3. Роман В. Особливості децентралізації та деконцентрації влади: теоретичний аспект. URL : [file:///D:/Downloads/efdu_2014_38_11%20\(1\).pdf](file:///D:/Downloads/efdu_2014_38_11%20(1).pdf)

Буряк Л. М., здобувачка вищої освіти 1 курсу, групи ПУА-201
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д.держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ЗАСАДАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Україна є молодою суверенною державою, яка ще не може похвалитись гарними вміннями та стратегіями в певних сферах. Тоталітаризм стримував розвиток української держави: людей карали за власну думку, правлячі верхи України не приймали самостійних рішень і цілком залежали від наказів головного керівництва. Це вкорінило в людях звичку: боятися ризикувати, робити щось самостійно (без наказів “згори”) і, звичайно, це погано вплинуло на розвиток української свідомості, відстрочило момент становлення України, як самостійної держави.

Саме тому, сучасна система державного управління України за роки незалежності, на жаль, продемонструвала свою низьку ефективність та неспроможність вирішувати, як внутрішні, так і зовнішні проблеми країни. Держава зустрілась з викликами у різних сферах життя, загостренням протиріч між різними політичними силами, певним розшаруванням суспільства, збільшенням проблем місцевого розвитку та неможливістю вирішити їх, використовуючі традиційні методи влади. Саме ці проблеми актуалізували необхідність модернізації системи публічного управління.

Сучасний етап державотворення в Україні характеризується інтенсивним пошуком найбільш оптимальної моделі державного устрою країни. Адже необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування держави є забезпечення балансу між загальнодержавними інтересами та інтересами населення регіонів і територіальних громад. Модернізаційні процеси в публічному управлінні є предметом наукових досліджень багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців [1].

На основі аналізу зарубіжних практик та вітчизняного досвіду слід визначити етапи процесу імплементації зарубіжного досвіду реформування управління в Україні:

- 1) етап формування основ імплементаційного процесу (мета, суб'єкти, форма, механізм, сфера, кінцевий результат);
- 2) вибір оптимального зовнішнього регулятора конституювання імплементаційного процесу;

- 3) приведення національної системи публічного управління до стану формальної відповідності певним стандартам;
- 4) власне процес імплементації та його правове (законодавче) закріплення;
- 5) оцінка результатів імплементаційного процесу та його ефективності (визначення критеріїв).

Отже, новий підхід до реформування державного управління передбачає таку характеристику, як сталість трансформаційного процесу в системі державного управління, що є базовою, фундаментальною характеристикою для її функціонування та розвитку.

Отже, у процесі сучасного реформування державного управління, системних конституційних змін на основі імплементації зарубіжного досвіду виникає потреба в суспільно важливому регуляторі, який буде здатний чітко детермінувати необхідний напрям розвитку системи державного управління в нових політичних умовах і при цьому зберігати наступність політичного курсу країни.

Європейський вектор розвитку України обумовлює необхідність наближення національної системи публічної влади до європейського адміністративно-правового простору, як структурно, так і функціонально. Європейські суспільні практики свідчать, що децентралізація влади є одним з ефективних інструментів модернізації системи публічної влади, успішне здійснення якої створює необхідні організаційноправові передумови для подальшої демократизації владних відносин.

Ідею децентралізації публічної влади реалізовано в тому чи іншому варіанті у переважній більшості розвинутих держав світу. Завдяки децентралізації ефективність публічної влади загалом у багатьох демократичних державах піднято на якісно новий рівень. Водночас реалізація цієї ідеї в Україні повинна бути виваженою і враховувати особливості розвитку суспільних та державних інститутів, що сформувались у нашій країні. У зв'язку з вищезначеним існує нагальна потреба в поглибленому аналізі європейських практик здійснення децентралізації влади в контексті аналізу національних традицій державотворення та новітнього історичного етапу розвитку України [2].

Децентралізація є доволі складним поняттям, яке можна розкривати через його вплив: на адміністративно-територіальній устрій держави, систему органів публічної адміністрації, розподіл між ними функцій, повноважень та фінансових ресурсів. Конституційне закріплення децентралізації задекларовано у ст. 132 Конституції України як одну із засад, на яких ґрунтується територіальний устрій держави. Проте, на відміну від конституцій багатьох зарубіжних держав, засадою є не сама децентралізація, а «поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади».

Як зазначають вітчизняні науковці, історія децентралізованої держави є історією суперечностей, пов'язаних із пошуком найкращої форми організації державної влади. Останні декілька десятиріч поняття децентралізації є основним у Європі. Воно стало об'єднувальним гаслом щодо економічного розвитку регіонів. Так, на початку 80-х рр. ХХ ст. реформи, спрямовані на децентралізацію та сприяння локальній автономії, поширилися Європою.

У Франції за ініціативи президента республіки розпочався процес децентралізації, орієнтований на посилення місцевої влади; у Великій Британії деволюція влади мала на меті сприяти модернізації старого місцевого самоврядування шляхом упровадження елементів значної диференціації між Шотландією, Уельсом та Англією; 17 автономних округів Іспанії ухвалили власний статут автономії, здійснивши таким чином приписи Конституції Іспанії 1978 р.

У Західній Німеччині започатковано процес реорганізації муніципальних утворень, що зумовило значне скорочення їхньої чисельності з 24 000 до 8 500. Децентралізація як

концепція набуває різних форм, зважаючи на історію країн, особливості законодавства, їх географічні, історичні, національні та релігійні особливості, рівні розвитку, культури та підходи до державного управління. Однак, незважаючи на існування різних моделей місцевого самоврядування та наявність національних особливостей у розподілі повноважень між місцевою та центральною владою, існують спільні ознаки, що характеризують децентралізаційні процеси в європейських країнах. Виділяють п'ять основних характеристик, притаманних децентралізації в європейських країнах:

- демократизація шляхом розвитку місцевої та регіональної автономії;
- максимально ефективне вирішення місцевих проблем;
- свобода як результат місцевої та регіональної автономії;
- забезпечення культурної, мовної та етнічної різноманітності;
- економічна конкуренція між місцевими та регіональними рівнями [3].

Зарубіжний досвід свідчить про важливість децентралізації для країн, які перебувають у стадії глибоких змін у системі регулювання суспільних відносин. Для країн перехідного періоду децентралізація є дієвим способом зміни суттєвих характеристик суспільства і має значний потенціал та перспективи для місцевого розвитку.

В умовах проведення децентралізації влади в Україні важливість урахування європейського досвіду шляхом його часткової реалізації та адаптації до наявних реалій важко переоцінити. Адже основні стратегічні орієнтири, у певному розумінні, є «універсальними» для проведення реформ у будь-якій країні, а саме: системний характер та комплексність; рівновага у проведенні реформ; постійне інформування суспільства щодо змісту, значення та необхідності здійснюваних перетворень; політична підтримка, чітка стратегія та професійна реалізація визначених заходів; зміщення акцентів на середньо- та короткострокову перспективу та завдання під час реалізації стратегічних реформ.

На основі аналізу зарубіжного досвіду можна виокремити основні шляхи подальшого впровадження реформ із децентралізації влади в Україні:

- розмежування повноважень, прав та обов'язків різних рівнів влади відповідно до сутності правової, соціальної, демократичної держави та громадянського суспільства, що дозволить досягти балансу інтересів у системі публічних відносин;
- розробка та реалізація ефективної регіональної політики, спрямованої на забезпечення рівномірного місцевого та регіонального розвитку;
- забезпечення втілення принципу субсидіарності як способу подолання конфлікту інтересів між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- впровадження адміністративно-територіальної реформи із забезпеченням збереження цілісності держави та її унітарного устрою;
- забезпечення розширення прав територіальних громад щодо вирішення питань місцевого значення;
- підвищення відповідальності місцевих органів та посадових осіб місцевого самоврядування за результати своєї діяльності.

Досвід реформ у зарубіжних країнах свідчить, що децентралізація відіграє важливу роль у демократизації і трансформації суспільства, переходу до інститутів, заснованих на ініціативі та відповідальності окремої людини та громади.

Тенденція до широкого її впровадження спостерігається в адміністративній, політичній, бюджетно-фінансовій, соціальній сферах, сприяє розвитку людського потенціалу, відповідальності влади, поліпшенню якості надання державних і громадських послуг, консолідації суспільства, вирішенню економічних, правових, політичних, соціальних, етнічних проблем.

Таким чином, результатом успішної децентралізації має стати побудова розвинутої, сильної демократичної держави із самодостатнім місцевим самоврядуванням, здатним ефективно вирішувати місцеві проблеми та якнайкраще забезпечити населення широким спектром публічних послуг.

Список використаних джерел

1. Децентралізація дає економічне зростання громад і регіонів. В кінцевому результаті виграє кожен громадянин. URL : <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1964>
2. Імплементация зарубіжного досвіду реформування державного управління в сучасних умовах. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02\(37\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02(37)/5.pdf)
3. Децентралізація як інструмент модернізації публічного управління. URL: http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2018/16.pdf

Вареник Є., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група ПУА-181
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д.держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Конституція України визнає життя й здоров'я громадян найвищою соціальною цінністю та проголошує державу гарантом забезпечення та утвердження прав і свобод людини. Проте існуюча тенденція погіршення стану медичної системи в країні створює дедалі більші проблеми для подальшої реалізації задекларованого права людини на отримання медичної допомоги в нашій державі.

Експерти вбачають причину в недостатньому фінансуванні медичної галузі, у недосконалості законодавства та застарілій моделі медичної освіти. Медицина країни потерпає від непослідовної соціально-економічної політики та нерівних умов для ведення медичної практики різними суб'єктами господарювання. І хоча законодавство України і передбачає забезпечення цієї галузі бюджетними видатками в розмірі не менше ніж 10 % від обсягу національного прибутку, та за 11 років існування відповідного Закону жодного разу цю норму не було реалізовано. На фінансування медицини в Україні виділяється тільки 3 % ВВП країни [1]. Тобто на сьогодні державний бюджет забезпечує українську медицину тільки половиною необхідного мінімуму, іншу половину фактично доплачують громадяни з власної кишені, купуючи необхідні ліки, сплачуючи за медичні послуги та обстеження. Нині маємо всі переваги й недоліки ринкової економіки, проте медична галузь в Україні все ще функціонує за успадкованим з радянських часів залишковим принципом розподілу фінансування. Подібний стан справ не задовольняє ні лікарів, ні пацієнтів, ні громадськість у цілому. У країні вкотре назріла гостра необхідність у реформуванні існуючої системи охорони здоров'я. За результатами соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології, найбільш очікувана реформа для українців – це реформа вітчизняної медицини. 43,6 % поставили її на перше місце.

Проект Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я України на період 2015–2025 рр., з яким можна ознайомитися на сайті Міністерства охорони здоров'я, готувався протягом трьох місяців спеціалізованою експертною групою, до складу якої увійшли також іноземні експерти. Документ визначає зміст, бачення, принципи, пріоритети, завдання та основні заходи для вітчизняної галузі охорони здоров'я на наступні 10 років [2].